

jövetelre anyagot hozni, mert mindig van lehetőség új ex librishez jutni.

Végül az utolsó napon a sárospataki vár, a vártemplom és a képtár volt a program része. A vár helyreállítása folyamatosan történik, így most olyan részek tekinthetők meg, melyek eddig nem voltak elérhetők (pl. a bokályos szoba), de viszont olyan részek, melyek eddig látogathatók voltak (pl. a sub rosa terem) most nem szerepelnek a séta során. Nem feladatunk itt most a vár és történetének ismertetése, ezt általában mindenki tudja.

Elgyönyörködtünk a Szent Erzsébet szobor érdekes megoldásán a vártemplom előtt, és egyénileg a vártemplom teljesen egyedí hangulatát, mint szép élményt hoztuk el magunkkal.

A Városi Képtárban Andrassy Kurta János szobrait, egy egyházi gyűjteményt, és a Szerencsi Múzeum képeslap vendéghiállítását néztük meg.

Elmondható, hogy élményekben gazdag, jól sikerült kis találkozó volt.

Palásthy Lajos

Domján József linómetszete, X3

ÜVEGFESTMÉNYEK ÉS EXLIBRISOK A SZENT MIHÁLY KÁPOLNÁBAN

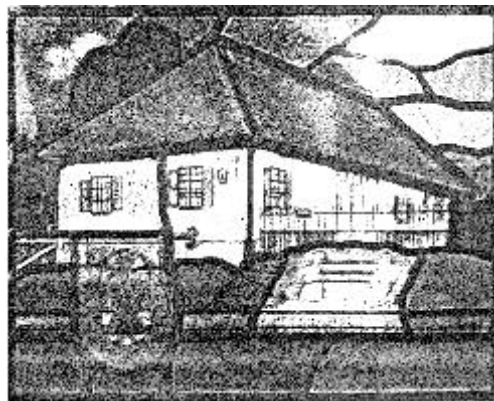
(Antoon Vermeyleen kiállítása Budapesten)

Budán, a Mátyás templom szomszédságában emelkedett egykor a XV. századi Szent Mihály-temető kápolna. Történelmünk viharai során az épület elpusztult, altemplomát pedig a XX. század első éveiben a Halászbástya alépitményébe foglalták. Csak 1961-ben került napvilágra. A közelmúltban történt helyreállítási munkák eredményeként jelenleg hangulatos kiállító-helyiségként használják.

Ebben a patinás környezetben nyílt meg 2001. július 27-ikén, a művész 70. születésnapján, *Antoon Vermeyleen* flamand üvegfestő és grafikus nagyszabású kiállítása, amelyre a mester fametszetével ékesített, merített papírra nyomott meghívó invitálta az érdekelteket. A kiállító-helyiség házigazdája, Vincze László papírkészítő mester köszöntő szavai után a kiállítást lapunk főszerkesztője, Király Zoltán költő és műfordító nyitotta meg.

Beszédében ismertette az 1931-ben ezen a napon Antwerpenben születet művész pályafutását. Ő eredetileg zenei pályára készült, de a konzervatóriumi tanulmányokkal egyidejűleg beiratkozott a Királyi Szépművészeti Akadémiára is. Itt európai híru mesterek irányítása alatt sajátította el a rajzolás, fa- és rézmetszés technikáját. A kitüntetéssel, 1959-ben megszerzett diploma után a Nyomdaművészeti Főiskolát is elvégezte. További életpályáját a *Jan Wouters*, a neves üvegfestő művésszel történt találkozása határozta meg. Ő vezette be e műfaj varázslatos, de egész embert kívánó világába. Az évek során a tanítványból segéd lett, majd mint alkotótárs dolgozott egykori mestere műtermében.

Antoon Vermeyleen közéleti emberként fiatal kora óta kivette részét a társadalmi és művészeti életből. Az ifjúságnak szükséges iránymutatás érdekében barátjával, *Frank-Ivo van Damme* grafikusművésszel ifjúsági folyóiratot szerkesztett. A továbbiakban a megnyitóbeszéd részletét idézzük: "Aktív tagja a most éppen ötven éves "Művészek az Ifjúságért Társaságnak", amelyben

Antoon Vermeyleen üvegfestménye

ma is számos zenész, író, építész és a művészeti ágak sok más képviselője tevékenykedik. Szintén fiatal éveitől alakul egy különleges művészcsoport, a "Bloedschuit" magyarul "Vércsapolók szövetsége", amelyet a fametszet szerelmesei hívtak életre professzoruk, *Mark Severin* vezetésével. Ezek után szinte természetesnek tűnik, hogy Antoon Vermeyleen, aki verset és szépprózát is ír, tagja a Flamand Keresztény Írók Társaságának, valamint a "Kempische Schrijvers" nevű írói egyesülésnek. Maga is egyesületet alapít "Kalligráfia" néven, mely a szépírás terjesztését, oktatását hivatott szolgálni. Vezetőségi tagja a "Graphia" nevű grafikai társaságnak, egyúttal tagja nagyon sok Európában és azon kívül működő országos, vagy nemzetközi ex libris-társaságnak, így természetesen a magyar Kisgrafika Barátok Körének is. Ami pedig művészetének szellemiségéről is árulkodik, lovagja az "Orde van de Vossentaart", magyarul: a Rókafark Lovagrendnek, amely a flamand népi kultúra őrzője."

Király Zoltán szavai nyomán a hallgatóság előtt rendkívül sokoldalú, színes egyéniségű, tevékeny művész arcképe rajzolódott ki, akinek ezúttal néhány grafikáját és tekintélyes mennyiségű üvegfestményét

láthatta a közönség. Ez utóbbiakról elmondta, hogy a technika évszázadok folyamán nagyméretű, ólomberakásos templomablakok, dísztermek színes ablakainak készítésére alakult ki. Táblakép-szerű alkalmazásuk eléggé ritka, mert érvényesülésükhöz hátsó megvilágítás szükséges. A flamand művész **é v s z á z a d o s t e c h n i k á t** alkalmaz, az egykori eljárások korszerűsítésével. A színes üvegelemeket ólomszegéllyel rögzíti egymáshoz. Az anyagokban színes darabokon a színárnyalatokat maratással, csiszolással lehet elérni, de az égetve vagy fújva történt festés is célravezető.

Több, mint harminc ilyen üvegfestmény képviselte Vermeylen mestert a Szent Mihály kápolnában. A megnyitóünnepség folyamán a szokásos teremvilágítás eloltása után a gótikus katedrálisok üveglakáiéhoz hasonló ragyogással tündököltek művei, ritka élményt nyújtva ezzel a jelenlévőknek.

A művész grafikáiról szólva Király Zoltán a témaválasztás gazdagságára, a rézkarc és lino mellett kedvenc technikájának, fametszeteinek bravúros, gyakran többdúcú alkalmazására utalt. A megnyitó közönsége azt is megtudta szavaiból, hogy Vermeylen tanári pályafutását 1993-ben akadémiai professzorként fejezte be. Azóta igyekszik hazája és a magyar kultúra kapcsolatait kiszélesíteni. Ezt annál hathatósabban teheti, mert zseniális segítőtársa ebben felesége, egyben pályatársa, *Horváth Hermína* grafikusművész. Évente sok időt töltenek Magyarországon. Időnként Belgiumból egy-egy művészt hívnak meg hazánkba, akik műveiket bemutatják Balatonlellén, az immár országos hírű Kapoli Galériában.

A program további részében *Joke van den Brandt* grafikus-kalligráfikus köszöntötte az ünneplte. (A művésznőről tudni kell, hogy férje, Van Damme grafikusművésszel a Vermeylen házaspár legszűkebb baráti körébe tartozik. Kapcsolatuk révén ők is gyakran időznek hazánkban.) Üdvözlő szavai végeztével egyedülálló születésnap ajándék átadására került sor. A kortárs művészek, barátok a világ minden részéből kezük alkotásával, grafikákkal köszöntötték a flamand mestert. Ezeket a hírneves szentendrei papírkészítő művész, Vincze László, egységes méretű, merített papírra nyomva, díszkötésbe foglalva adta át, miközben a megnyitó nagyszámú közönsége lelkes ünneplésben részesítette a 70 éves mestert.

Antoon Vermeylen meghatottan mondott köszönetet mindezekért. A közönség iránti megbecsülésének jeleként szavai *magyar nyelven* hangzottak el, majd minden jelenlevőnek átnyújtotta az erre az alkalomra készült és stílszerűen merített papírra nyomott

Antoon Vermeylen
fametszete,

X2

Antoon Vermeylen
rajza,

vegyes technika

Az üveglakok meghitt fénye mellett baráti beszélgetés kezdődött ezután, amelynek hangulatát a frissítők sorában kínált pompás vörösbor is fokozta. A megnyitó közönségének egy kisebb csoportja délután Szentendrén megtekintette Vincze László papírmerítő műhelyét.

Soós Imre

EXLIBRIS-KIÁLLÍTÁS A BUDAKESZI KÖNYVTÁRBAN

A millennium tiszteletére és az olvasás évének meghirdetése alkalmából kulturális események sorozatát rendezte meg a Budakeszi Könyvtár. Egyik ilyen rendezvényükként június 5-én délután nyílt meg az **IRODALOM ÉS ZENE AZ EXLIBRISEKEN** című kiállítás. Az ott szereplő irodalmi vonatkozású lapok *dr. Arató Antal*, a zenével kapcsolatos *ex librisek* pedig *dr. Kisteleki Gyözőné* gyűjteményéből kerültek a kiállításra.

Az irodalom mellett a zenei témájú kisgrafikák szerepeltetése azért volt indokolt ezen a helyen, mert a főváros közvetlen szomszédságában fekvő város kegyelettel őrzi Erkel Ferenc emlékét. A Himnusz megzenesítője ugyanis életének egy részét Budakeszin töltötte. A város főterén áll a zeneköltő bronz mellszobra, a róla elnevezett utcában, az Erkel-család egykori nyaralójának falán pedig márványtábla hirdeti, hogy a neves zeneszerző "többször pihent meg e falak között".